

ДНЕВНИКЪ

(стенографически)

на

V Обикновенно Народно Събрание

(втора редовна сесия).

IV ЗАСЪДАНИЕ, ПЕТЪКЪ, 21 ОКТОМВРИЙ 1888 ГОДИНА.

(Начало въ 1½ часа слѣдъ пладнѣ, подъ прѣдсѣдателството на прѣдсѣдателя г-на Д. Тончева).

Прѣдсѣд.: (Звъни). Засѣданието се открива. Г-нъ секретарь ще прочете списъка на г-да прѣдставителитѣ.

Секр. Иор. Симеоновъ: (Чете списъка). Отсутствувать: Данаилъ Караджовъ, Янаки Нейковичъ, Ив. Златаровъ, Стати Паница, Х. Василь Холезичъ, Ив. Ивановъ, Юрданъ Ивановъ, Шербетчи Халилаа, Исмаилъ Шахинлари, Д. Грековъ, Цено Леонкеовъ, Т. Иванчовъ, Ст. Кьойбашиевъ, Хр. Астарджиевъ, Хр. Ивановъ, Цанко Добревъ, Василь Геошевъ, Найдень Беневъ, Георги Чолаковъ, Ив. Таукчиевъ, Свѣщ. Хр. Караджовъ, Илия Маджаровъ, Георги Караджовъ, Стефанъ Попцовъ, Петръ Куцаровъ, Геню Черневъ, Мюфти Таиръ Ефенди, Ангелъ Радевъ, Янко Георгиевъ, Х. Маринъ Грековъ, Тома Цековъ Зайковъ, Мехмедъ Бучакчи, Ив. Стамболовъ, Димитръ Златаровъ, Д-ръ Стефановъ, Д-ръ Я. Геровъ, Димитръ Пювчевъ, Илия Щърбановъ, Михаилъ Рачовъ, Ефтимъ Друмевъ, Георги Цанковъ, Тодоръ Кесиковъ, А. Мазеновъ, и Ст. Х. Запряновъ.

Прѣдсѣд.: Отъ 279 души прѣдставители отсутствувать 44. Има изискуемото отъ закона число прѣдставители и ще се пристъпи къмъ разискваніе положеніята на дневенъ редъ въпроси. Г-нъ секретарь ще прочете съкратения протоколъ отъ второто засѣдание.

Секр. Георги Пеневъ: (Чете съкратения протоколъ отъ второто засѣдание).

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой да направи забѣлжка по прочетения протоколъ? (Гласове: Нѣма.) Значи, приема се.

З. Градинаровъ: Има една погрѣшка въ прочетения протоколъ: не Никола Шиваровъ, а Пенчо Шиваровъ трѣбва да се заже. Моля да се исправи тѣзи погрѣшка.

Секр. Г. Пеневъ: Ще се поправи.

Прѣдсѣд.: Г-нъ секретарь Златаровъ ще прочете съкратения протоколъ отъ миналото засѣдание.

Секр. Ив. Златаровъ: (Чете съкратения протоколъ отъ третото засѣдание).

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой отъ г-да прѣдставителитѣ да направи забѣлжка върху послѣдния протоколъ. (Гласове: Нѣма.) Значи, приема се.

Г-да прѣдставители! Прѣди да пристѣпимъ къмъ дневния редъ, считамъ за нужно да Ви изявя, че рѣшението на Нар. Събрание, съ което се отложи миналото засѣдание, се съобща на НЕГОВО Ц. ВИСОЧЕСТВО, който исказа радостта си въ слѣдствие на това рѣшение и заяви, да се съобща на г-да прѣдставителитѣ, че скърбѣта, която Му се нанесе съ тая смъртъ, се облъгчава съ рѣшението на Нар. Събрание, тъй като съ това рѣшение то доказало, че цѣни заслугитѣ на единъ човѣкъ, който е дошелъ отъ странство и се е посвѣтилъ да служи при Господаря на нашия народъ. Туй сѣ думитѣ на НЕГОВО Ц. ВИСОЧЕСТВО.

На дневенъ редъ имаме: избиране квесторъ вмѣсто покойния Видо Моневъ; избиране Прошетарна Коммиссия, и докладъ на Коммиссията по провѣрнитѣ на изборитѣ.

Д-ръ Стояновичъ: Г-да Прѣдставители! . . . (Гласове: Не се чува. По-високо). Ако уважаемото Събрание се съгласи да остане . . . (Не се чува).

Д. Цековъ: Азъ мисля, че г-нъ Д-ръ Стояновичъ прѣдложи, да се прѣдлагатъ отъ бюрото лицата, които ще се изберхтъ за квестори. Азъ съмъ противенъ на този редъ, да се отнема правото на прѣдставителитѣ да прѣдлагатъ и вѣрвамъ, че тѣ ще се съгласятъ, да се отмахне реда, който е съществувалъ до сега, т. е. да се прѣдлага отъ бюрото. Азъ вѣрвамъ, че тѣ ще се съгласятъ съ тоя редъ, защото въпросътъ за избиране квесторъ е деликатенъ,

тъй като отъ него ще зависи въ много случаи, да покаже истинското рѣшение на почитаемото Събрание. За това вѣрвамъ, че Събранието ще се съгласи, щото квесторитѣ да се прѣдлагатъ отъ г-да прѣдставителитѣ.

Хр. Тилбеговъ: Азъ ще помоля г-да прѣдставителитѣ, да се съгласятъ, щото да се тури на гласоподаване прѣдложението на г-нъ Д-ръ Стояновича и ако падне, тогава да прибѣгнемъ къмъ прѣдложението на г-нъ Цекова.

З. Градинаровъ: Азъ не знамъ, защо г-нъ Цековъ се толкова страхува. Нар. Събрание е свободно, да приеме, или да отхвърли този кандидатъ, който се прѣдлага отъ бюрото. Едно и също значи, било прѣдложението отъ бюрото, било отъ прѣдставителитѣ. Ако прѣдложението е отъ бюрото, питамъ г-на Цекова, да ми отговори: има ли нѣкой топузъ да виси надъ устата на г-да прѣдставителитѣ и да ги принуди, щятъ не щятъ да го приематъ? Или ако прѣдложението е отъ прѣдставителитѣ, има ли нужда и възможность бюрото да не се съгласява, само защото не е отъ него? За туй азъ ми се чини, че ще бѣде много умѣтно, да се положи на гласуване прѣдложението на г-нъ Д-ръ Стояновича. Тѣзи сж нѣща, за които не трѣбва да се говори.

Н. Странски: Азъ мисля, че е излишно повече да се говори. Това, което искахъ да кажа, казахъ го г-да прѣдговорившитѣ. Ако остане ние да прѣдлагаме кандидатитѣ, които трѣбва да се избератъ въ една или друга комиссия, нѣма да се достигне никакъвъ резултатъ. Затова редътъ, който е приетъ до сега, струва ми се, е много практиченъ и азъ искамъ да остане сщия редъ. (Гласове: Прието).

Прѣдсѣд.: Г-нъ Никола Странски мисли, че не трѣбва да се говори. Счита ли Събранието въпроса за исчерпанъ? (Гласове: Счита). Който не счита въпроса за исчерпанъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, нѣма да се говори по него. Ще се гласува прѣдложението на г-нъ Д-ръ Стояновича, което състои въ това, че лицето, което ще се избере за квесторъ, трѣбва да се прѣдложи отъ бюрото. Който не приема това прѣдложение, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). И тѣй бюрото ще прѣдложи. Бюрото отъ своя страна прѣдлага Каваклийскій прѣдставителъ г-нъ Калчо Пасковъ. Приема ли се това прѣдложение? (Гласове: Приема се). Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). И тѣй г-нъ Калчо Пасковъ е избранъ за квесторъ на мѣсто покойний Видо Моневъ.

Вторий въпросъ, който имаме на дневенъ редъ, е избирание Прешетарна Комиссия. Кой желае да говори по тоя въпросъ?

Хр. Векиловъ: Г-да! Това прѣдложение бѣше направено въ миналото засѣдание отъ г-нъ Халачева, но тогава не се опредѣли отъ колко члена трѣбва да се състои. Азъ прѣдлагамъ да се избере една прешетарна комиссия отъ 10 члена, които да се прѣдлагатъ отъ бюрото.

Иванъ Стойновъ: Г-да прѣдставители! Г-нъ Векиловъ прѣдлага да се избере комиссия отъ 10 члена, но тѣй като има достатъчно много прошения и комиссията ще трѣбва да се раздѣли на нѣколко секции, 10-тѣ души не ще иматъ възможность да прегледятъ всичкитѣ прошения и да дадатъ удовлетворителенъ резултатъ. За това азъ прѣдлагамъ 20 души.

Стойанъ Коцевъ: Азъ съмъ съгласенъ съ г-нъ Стойнова, но азъ искамъ да обърнѣ внимание на това, че тѣй като постѣпватъ

прошения почти отъ всичкитѣ окрѣзи, чини ми се, трѣбва да внимаваме, когато избираме членовѣтѣ, да има отъ всѣки окрѣгъ по единъ човѣкъ. (Гласове: Вѣрно).

Т. Жировъ: Г-да прѣдставители! Миналата година азъ имахъ честта да бѣдѣ въ прешетарната комиссия и зная, че бѣхме 15 души, но се събирахме само по 5—6 души. За това азъ поддържамъ да не бѣдѣтъ по-вече отъ 10 души, за да могатъ лесно да се събиратъ.

Хр. Векиловъ: Г-да! Не съмъ противенъ на прѣдложението на г-на Стойнова, даже и на г-на Коцева. Съгласенъ съмъ да бѣдѣтъ по двама (Гласове: По единъ) отъ всѣки окрѣгъ, но тогава трѣбва да се състои комиссията отъ 40 и толкова души, а това е невъзможно. За това азъ прѣдлагамъ комиссията да бѣде отъ 10 члена, за да могатъ да се събиратъ.

Прѣдсѣд.: Желаетъ ли Събранието да се говори още по тоя въпросъ? (Гласове: Не желаетъ). Който желаетъ да се говори още, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Най-напрѣдъ иде прѣдложението на г-нъ Векиловъ, прешетарната комиссия да състои отъ 10 члена. То ще се гласува. (Гласове: Малко сж). Който отъ г-да прѣдставителитѣ не приема това прѣдложение, да си вдигне ржката. (Болшинство). Прѣдложението на г-нъ Векилова пада. Остава второто прѣдложение на г-нъ Стойнова, което се състои въ това, че комиссията трѣбва да бѣде 20-членна. (Гласове: Приема се).

Д-ръ Цачевъ: Г-нъ Прѣдсѣдателю! Вие знаете твърдѣ добръ редътъ, който се слѣдва отъ Нар. Събрание, споредъ който, когато има 2—3 прѣдложения, не може да се каже, че, когато едното слѣдъ гласуването е паднало, другото се приема. Трѣбва редовно да се гласуватъ и, ако паднатъ всичкитѣ, освѣнъ послѣдното, тогава то се приема. Слѣдователно, г-нъ Векиловъ прѣдлага 10 души, г-нъ Коцевъ каза, че трѣбва отъ всѣки окрѣгъ да има по единъ членъ, до колкото можъ да помня; тукъ сж двѣ прѣдложения. Г-нъ Стойновъ прѣдлага, да се състои комиссията отъ 20 члена. Слѣдователно трѣбва да се гласуватъ първитѣ двѣ прѣдложения и, ако паднатъ, тогава може да се уважи прѣдложението на г-нъ Стойнова.

Прѣдсѣд.: Г-нъ Д-ръ Цачевъ! Вие помнитѣ, че имаше само двѣ прѣдложения — едното за 10, другото за 20 души. Г-нъ Коцевъ се съгласи съ г-нъ Стойнова само съ тая забѣлѣжка, да се прѣдлагатъ лица отъ всичкитѣ окрѣзи. Въпросътъ за това, трѣбва ли да влизатъ въ комиссията прѣдставители отъ всичкитѣ окрѣзи, или не, не е дошелъ още, и когато се рѣши въпросътъ за числото, тогава ще имате възможность да говорите по подвигнатия отъ Васъ въпросъ.

И тѣй, значи, комиссията трѣбва да се състои отъ 20 члена. Какъ желаетъ Събранието, по явно, или по тайно гласоподаване да се избератъ? (Гласове: По явно). Който не желаетъ по явно гласоподаване да се избератъ членовѣтѣ на прешетарната комиссия, да си вдигне ржката. (Меншинство). Отъ бюрото ли да се прѣдлагатъ, или отъ Събранието? (Гласове: Отъ бюрото). Който не желаетъ да се прѣдлагатъ отъ бюрото, да си вдигне ржката. (Меншинство). Значи, бюрото ще прѣдлага.

Бюрото прѣдлага за членъ на прешетарната комиссия г-на Марко Марковъ. (Гласове: Приема се). Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Хр. Векиловъ. (Гласове: Приема се). Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Иванъ Златаровъ. (Гласове: Приема се). Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приетъ.

Бюрото прѣдлага г-на Хр. Тилбеговъ. (Гласове: Приема се). Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, приетъ.

Бюрото прѣдлага г-на Ив. Куйковъ. (Гласове: Приема се). Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приетъ.

Бюрото прѣдлага г-на Костаки Калчовъ. (Гласове: Приема се). Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приетъ.

Прѣдлага се г-нъ Никола Геновъ. (Гласове: Приема се). Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Прѣдлага се г-нъ Иванъ Стояновъ. (Гласове: Приема се). Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приетъ.

Бюрото прѣдлага г-на Никола Мариновъ. (Гласове: Приема се). Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, приетъ.

Бюрото прѣдлага г-на Иванъ Стойновъ. (Гласове: Приема се). Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Хюсеинъ Хаджи Ахмедовъ. (Гласове: Приема се). Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приетъ.

Прѣдлага се г-нъ Лазаръ Тюлевъ. (Гласове: Приема се). Който не го приема да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Атанасъ Сербезовъ. (Гласове: Приема се). Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Иванъ Цвѣтковъ. (Гласове: Приема се). Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приетъ.

Бюрото прѣдлага г-на Свѣщенникъ Караджовъ. (Гласове: Приема се). Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Т. Мумджиевъ. (Гласове: Приема се). Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Никола Шивачовъ. (Гласове: Приема се). Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Никола Станевъ. (Гласове: Приема се). Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Ст. Коцовъ. (Гласове: Приема се). Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приетъ.

Бюрото прѣдлага г-на Ив. Мотикарски. (Гласове: Приема се). Който не го приема, да си вдигне ржката. (Вдига само единъ). Значи, приема се.

Стоянъ Коцовъ: Азъ бѣхъ прѣдложилъ да се избержтъ по единъ прѣдставителъ отъ всѣки окръгъ . . .

Прѣдсѣд.: Вие, г-нъ Коцовъ, помнете, че това се прѣдстави на бюрото.

И тъй за членове на прошетарната комиссия се приематъ слѣдующитѣ лица:

Г. г. Марко Марковъ, Хр. Векиловъ, Иванъ Златаровъ, Хр. Тилбеговъ, Ив. Куйковъ, Костаки Калчовъ, Никола Геновъ, Иванъ Стояновъ, Никола Мариновъ, Иванъ Стойновъ, Хюсеинъ Хаджи Ахмедовъ, Лазаръ Тюлевъ, Атанасъ Сербезовъ, Иванъ Цвѣтковъ, Свѣщенникъ Караджовъ, Т. Мумджиевъ, Никола Шивачевъ, Никола Станевъ, Ст. Коцовъ и Ив. Мотикарски.

Докладчикъ Захар. Градинаровъ: Г-да Прѣдставители! Комиссията, избрана отъ Васъ за провѣркатѣ на допълнителнитѣ избори, станъли на 3-й Януарий т. г., въ заседанието си, като разгѣда прѣдставенитѣ ѝ книжа по изборитѣ, намѣри слѣдующето:

Въ Трънския окръгъ, Трънска околия, избора произвѣденъ на 3-й Януарий т. г. Бюрото съставено съгласно избирателния законъ. Избора започнатъ въ 10 часа и 10 минути прѣди пладнѣ и продължавалъ непрекъснато до 5 часа послѣ пладнѣ. Отъ 5053 души избиратели, записани въ избирателнитѣ списъци на избирателната околия, въ тоя день присѣтствуваха и гласоподавали 1354. Вишегласие получили: Захарий Байкушевъ 734 гласа, Атанасъ Насалевски 708 и Златко Радойковъ 613. Въ врѣме на гласоподаванието не е имало никакво заявление. Комиссията намѣри избора станалъ редовенъ и моли Н. Събрание да го признае за правиленъ и законенъ.

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой отъ г-да народнитѣ прѣдставители да говори по тоя изборъ? (Нѣма). Който отъ г-да народнитѣ прѣдставители е противъ утвърдението на тоя изборъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи изборитѣ се утвърждаватъ и приематъ се за законно избрани прѣдставители г-да З. Байкушевъ, Атанасъ Насалевски и Златко Радойковъ.

Докл. Захар. Градинаровъ: Царибродска околия. Избора е произвѣденъ на 3-й Януарий т. г. Бюрото съставено съгласно избирателния законъ. Избора започнатъ въ 8 часа прѣд пладнѣ и продължавалъ непрекъснато до 5 часа слѣд пладнѣ. Отъ 4266 души избиратели, записани въ избирателнитѣ списъци на избирателната околия, въ тоя день присѣтствуваха и гласоподавали 1014. Вишегласие получили: Гога Кръстьовъ 507 гласа и Стоименъ Митовъ 385. Въ врѣме на гласоподаванието не е имало никакво заявление.

Но на 17-й того постъпилъ е единъ протестъ, подписанъ отъ 359 души избиратели отъ Царибродската околия, съ който констатиратъ избора на избрания Гога Кръстьовъ, че билъ Сръбски подданикъ и за това още, че избора билъ неправиленъ, понеже въ денъта на изборитѣ (3-й Януарий) биле гласоподавали чужди подданици (Сърби) на брой 162 души, отъ които 148 души записани въ избирателнитѣ списъци на гр. Царибродъ, а 14 души незаписани.

Комиссията, като има прѣдъ видъ: 1) Че отъ протокола се вижда, че тоя изборъ е извършенъ подъ прѣдсѣдателството на самия Царибродски кметъ Ташко Гоговъ, — слѣдователно не може да се допусне, че сж гласоподавали лица, незаписани въ избирателнитѣ списъци на сжщата община. 2) Че ако избирателитѣ, подписавши протеста, сж били присѣтствуваха на избора и сж видѣли, че гласоподаватъ чужди подданици и лица, незаписани въ изби-

рателнитѣ списъци, то тѣ, ако сж искали да спорятъ за това нарушение на закона, трѣбвало е да заяватъ своеврѣменно на бюрото. 3) Констетаторитѣ сж приложили къмъ своя си протестъ единъ прѣписъ отъ едно постановление на Царибродската Градска Община, съ дата 1-й Септемврий 1887 год. подъ No. 47, въ което се говори за нѣкой лица, чужди подданици, че не можтъ да бѣдѣтъ избиратели, но къмъ сжщия протестъ се намира друго постановление отъ Върховната Коммиссия, съ дата 23-й Септемврий 1887 год. подъ No. 1, съ което отмѣнява напълно горното постановление; 4) Че констетаторитѣ съ нищо не подрѣпятъ чуждото подданство на избрания Гога Кръстьовъ, — то по тия съображения намира протестътъ за неоснователенъ и го остава безъ послѣдствие, а признава избора за правиленъ и редовенъ и моли Нар. Събрание да го признае за такъвъ.

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой отъ г-да народнитѣ прѣдставители да говори по тия избори? (Нѣма). Който отъ г-да народнитѣ прѣдставители е противъ утвърдението на тоя изборъ, да си вдигне ржката? (Никой не вдига). Значи, приематъ се за законно избрани отъ Царибродската околия г-да Гога Кръстьовъ и Стоименъ Митовъ.

Докл. Захар. Градинаровъ: Вратчанско окръжие, Вратчанска околия. Избора станалъ на 3-й Януарий т. г. Почнало и свършило гласоподаванието въ урѣченото врѣме. Отъ 8639 души избиратели, записани въ избирателнитѣ списъци, явили се и гласоподавали 860 души. Вишегласие получилъ Никола Даскаловъ 858 гласа. Заявления никакви. Коммиссията намира избора станалъ редовенъ и моли Нар. Събрание да го утвърди.

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой да говори противъ тоя изборъ? (Нѣма). Който е противъ тозъ изборъ да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, приема се за законно избранъ г-нъ Н. Даскаловъ.

Докл. Зах. Градинаровъ: Търновски окръгъ, Търновска околия. Избора произведенъ на 3-й Януарий. Отворенъ избора и започнато гласоподаванието въ 8 ч. пр. пладнѣ, продължавало непрѣкъснато до 5 ч. вечерта. Отъ 8566 души избиратели явили се и гласоподавали 425. Вишегласие получили Тр. Китанчевъ 421 и Мих. Рачевъ 225 гласа. Никакво заявление. Коммиссията намира избора редовенъ и законенъ и моли Нар. Събрание, да го утвърди.

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой да говори? (Нѣма). Който е противъ тоя изборъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, утвърждава се избора на г-да Тр. Китанчевъ и Мих. Рачевъ.

Докл. З. Градинаровъ: Шуменско окръжие, Новопазарска околия. Избора произведенъ на 3 Януарий. Избирателното събрание отворено въ 8 ч. Гласоподаванието започнало и свършило въ законното врѣме. Отъ 5031 избиратели явили се и гласоподавали 330. Избранъ Ефтимъ Друмевъ съ 153 гл. Заявления нѣма. Коммиссията моли Събранието, да утвърди тоя редовенъ и законенъ изборъ.

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой да говори? (Нѣма) Който е противъ тоя изборъ да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, приема се за законно избранъ отъ Новопазар. околия Ефт. Друмевъ.

Докл. З. Градинаровъ: Т. Пазарджиско окръжие, Пещерска околия. Избора произведенъ на 3 Януария т. г. въ урѣченото отъ закона врѣме. Отъ 5010 души избиратели, явили се и гласоподавали 197, и получилъ сжщото число гласове Петръ Зографски. Коммиссията намира избора правиленъ и законенъ и моли Народното Събрание да го утвърди.

Прѣд.: Има ли нѣкой да говори противъ тоя изборъ. (Нѣма). Който не е съгласенъ за утвърдението му, да си вдигне ржката. (Никой не вдига) Значи, приема се за законно избранъ П. Зографски.

Докл. З. Градинаровъ: Панагюрска околия. Избора произведенъ на 3 Януария, въ урѣченото отъ закона врѣме, правилно и законно. Отъ 5451 избиратели се явили и гласоподавали 620 и избранъ Василь Димчевъ съ 384 гл. Заявления нѣма. Коммиссията моли Нар. Събрание да утвърди и тоя изборъ.

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой да говори? (Нѣма). Който е противъ тоя изборъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, утвърждава се.

Докл. З. Градинаровъ: Кюстендилско окр. Дубничка околия. Избора произведенъ на 3 Януарий въ урѣченото отъ закона врѣме, въ пълна редовностъ. Числото на избирателитѣ не се помѣнува. Отъ 570 явивши се гласоподаватели Иовъ Титоровъ получилъ 569 гласа. Заявления нѣма и коммиссията моли Народното Събрание за утвърждение.

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой да говори? (Нѣма). Който е противъ тоя изборъ да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, удобрява се избора на г-нъ Иовъ Титоровъ

Докл. З. Градинаровъ: Руссенски окръгъ, Руссенска околия. Избора станалъ на 3 Януария, въ урѣченото отъ закона врѣме, правиленъ и законенъ. Отъ 10369 избиратели явили се и гласоподавали 961. Вишегласие получили: Георги Цанковъ 955 гл., Тахсимъ Бей 930, Якимъ Поповъ 929 и Лазаръ Диноловъ 926. Заявления нѣма. Коммиссията моли Нар. Събрание за утвърждение.

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой да иска думата? (Нѣма). Който е противъ Русенския допълнителенъ изборъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, приематъ се за законно избрани: Георг. Цанковъ, Тахсимъ Бей, Якимъ Поповъ и Л. Диноловъ.

Докл. З. Градинаровъ: Хасковско окръжие, Хасковска околия. Избора станалъ на 3 Януарий, въ урѣченото отъ закона врѣме, правилно и законно. Отъ цѣлото число избиратели 9450, явили се и гласоподавали 3088. Получили вишегласие Тодоръ Кесяковъ 3088, П. Митовъ 3088, А. Мазеновъ 3088, Пенчо Кусевъ 3088, Ст. Запряновъ 3088. Заявления никакви. Коммиссията моли за утвърдението.

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой да говори? (Нѣма). Който е противъ избора да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, избранитѣ се приематъ за правилно и законно избрани.

Докл. З. Градинаровъ: Сливненско окръжие, Сливненска околия. Избора произведенъ на 3 Януарий въ урѣченото отъ закона врѣме, правиленъ и законенъ. Числото на избирателитѣ неизвѣстно. Отъ 388 явивши се и гласоподававши, получилъ Д. Кювлиевъ 277 гласа. Заявления нѣма. Моли коммиссията за утвърдението на тоя изборъ.

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой да говори? (Нѣма). Който е противъ утвърдението на тоя изборъ да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, утвърждава се.

Докл. З. Градинаровъ: Каваклийска околия. Избора станалъ на 3 Януарий, въ урѣченото отъ закона врѣме, правилно и законно. Отъ 6713 избиратели явили се и гласоподавали 252, което число гласове и получилъ К. Пасковъ. Заявления нѣма. Коммиссията моли за утвърдението на избора.

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой да иска думата? (Нѣма). Който не е за утвърдението на тоя изборъ, да си вдигне ржката? (Никой не вдига). Значи, приема се за правилно избранъ К. Пасковъ.

Докл. З. Градинаровъ: Котленска околия. Избора произведенъ на 3 Януарий т. г. Гласоподаванието почнало въ 8 ч. пр. пл. и слѣдвало непрекъснато до 5 ч. вечерята. Отъ 4820 д. избиратели, явили се и гласоподавали 278; получилъ вишегласие Манолъ Георгиевъ 78 гласа. Заявления нѣма никакви. Комиссията моли Събранието, да утвърди и тоя изборъ.

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой да говори? (Нѣма). Който не е за утвърдението на тоя изборъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи утвърдява се.

Доклад. З. Градинаровъ: Старо-Загорско окр., околия Нова-Загора. Избора станалъ на 3 Януарий редовно и правилно. Избирателитѣ, записани въ списъцитѣ, неизвѣстно колко сж. Явили се и гласоподавали 399 д. и получилъ абсолютно вишегласие (399 гласа) Димитръ Пончевъ. Заявления никакви. Комиссията моли Нар. Събрание за утвърждение.

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой да говори? (Нѣма). Който е противъ тоя изборъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, утвърдява се.

Доклад. З. Градинаровъ: Сейменска околия. Станалъ избора на 3 Януарий правилно и законно: Отъ 1764 избиратели явили се и гласоподавали 304 д., и получилъ вишегласие 301 гл. А. Ташикмановъ. Заявление нѣма. Комиссията моли за утвърждение.

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой да говори? (Нѣма). Който е противъ избора, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, утвърдява се.

Доклад. З. Градинаровъ: Пловдивски окръгъ, Пловдив. околия. Избора произведенъ на 3 Януарий въ урѣченото врѣме, правилно и законно. Отъ 11529 д. явили се и гласоподавали 2406, а получилъ вишегласие съ 2371 гл. Д. Свѣщаровъ. Заявления нѣма. Комиссията моли за утвърждение.

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой да говори? (Нѣма). Който не е за утвърдението на тоя изборъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, утвърдява се.

Доклад. З. Градинаровъ: Станимашка околия. Избора станалъ на 3 Януария редовенъ и законенъ. Избиратели 8199; явили се и гласоподавали 517. Получилъ вишегласие 384 гл. Лазаръ Тюлевъ. Заявления нѣма. Комис. моли да се утвърди избора му.

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой да говори? (Нѣма). Който е противъ тоя изборъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, утвърдява се.

Доклад. З. Градинаровъ: Брѣзовска окол. Избора станалъ на 3 Януария редовенъ и законенъ. Отъ 6279 избиратели явили се и гласоподавали 958 и получилъ вишегласие 727 гл. Ст. Странски. Заявления нѣма. Комиссията моли Нар. Събрание да го утвърди.

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой да говори? (Нѣма). Който е противъ тоя изборъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, и тоя изборъ се утвърждава.

Доклад. З. Градинаровъ: Ломско окръжие. Ломска околия. Избора произведенъ на 3-й Януарий правилно и законно. Отъ 8877 избиратели явили се 429 и получилъ вишегласие 330 гл. Пл. Щърбановъ. Заявления нѣма. Комиссията моли за утвърждение.

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой да говори? (Нѣма). Който не е за утвърдението на тоя изборъ, да си вдигне ржката? (Никой не вдига). Значи, утвърдява се.

Доклад. З. Градинаровъ: Кутловска околия. Избора произведенъ на 3 Януарий редовно и законно. Отъ 5703 избиратели явили се и гласоподавали 2000. Получили вишегласие: Св. П. Драгановъ (1751 гл.), Атанасъ Поповъ (1661 гл.) и Янко Ангеловъ (1400 гл.). Заявления нѣма никакви. Комиссията моли за утвърдението на тоя изборъ.

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой да говори? (Нѣма). Който е противъ тоя изборъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, приема се избора.

И тѣй дневний редъ се исчерпва.

Д. Петковъ: Г-да прѣдставители! Комиссията за пригватяние отговора на тронната рѣчь е готова съ проекта и, ако Народното Събрание обича, можемъ и сега да го докладваме. (Гласове: Съгласни).

Иовчо Теневъ: Г-да прѣдставители! Вамъ е извѣстно, че отъ миналата сессия останахъ много законо-проекти за разглеждане, единъ отъ които е и законо-проектъ за Настоящичеството. Азъ прѣдлагамъ . . .

Прѣдсѣд.: (Прекъсва го). Този въпросъ е другъ.

Д. Ц. Коцевъ: Азъ поддържамъ мнѣнието на г-на Д. Петкова, да се докладва отговора на тронната рѣчь. (Гласове: Прието).

Д. Цековъ: Извѣстно Ви е, г-да прѣдставители, че всѣки законъ, прѣди да се внесе, рѣшава се отъ почитаемото Събрание, кога трѣбва да бжде поставенъ на дневенъ редъ, за да има възможность и врѣме Събранието да го изучи. Така се е практикувало до сега и азъ мисля, че този редъ трѣбва да се държи и за отговора на тронната рѣчь и нѣма да се пристъпи къмъ прочитанието и измѣнението му днесъ, защото всѣки единъ отъ Васъ, вѣрвамъ, съзнава важностьта на тѣзи рѣчь. Дѣйствително комиссията е готова, тя го е изучила, но ние отъ едно прочитание, вѣрвамъ, не ще можемъ да си съставимъ понятие за съдържанието му и да говоримъ. Затова азъ мисля, да се отложи за друго засѣдание, било макаръ и за утрѣ.

Л. Байчовъ: Докладванието на тронното слово въ сегашното засѣдание, азъ мисля, е съвършено умѣтно. Отлаганието би било само тогава важно, когато то бждѣше нѣкой проектъ. Извѣстно е, че тронното слово не се издава на брошури за изучаване. По тѣзи причина азъ съмъ на мнѣние, докладванието да стане сега.

З. Градинаровъ: Съгласенъ съмъ съ прѣдложението на г-на Цекова само въ такъвъ случай, ако въ нашия правилникъ чл. 38 не съществува. Тамъ е установено ясно и опредѣлено, че докладитѣ на комисиятѣ по провѣрнитѣ на изборитѣ, за прошенията и отговора на тронното слово нито се печатжтъ, нито се раздаватъ на г-да прѣдставителитѣ. Така щото да искаме да изучаваме отговора на тронното слово, то е толкова неумѣтно, щото трѣбва веднжъ за винаги да скжсаме този правилникъ. Ако г-нъ Цековъ има нѣкое прѣдложение, да се измѣни правилника, тогава е съвършено другъ въпросъ, но докато съществува този правилникъ, неговото прѣдложение относительно отлаганието докладванието отговора на тронната рѣчь не трѣбва да се вземе въ внимание. Щомъ комиссията е готова, нѣка докладва. (Гласове: Приема се).

Прѣдсѣд.: Счита ли Събранието за исчерпанъ въпроса? (Гласове: Счита). Който не счита въпроса за исчерпанъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). И тѣй, въпроса е исчерпанъ. Г-нъ докладчика на комиссията за пригватяние отговоръ на тронната

рѣчь заявява, че е готовъ и прави прѣдложение да докладва днесъ. Приема ли Народното Събрание, да се прочете днесъ отговора на тронната рѣчь? (Гласове: Приема). Който не приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). И тъй, ще се чете.

Доклад. Д. Петковъ: Да го прочетъ изъ цѣло, или?

Прѣдсѣд.: Изъ цѣло.

Доклад. Петковъ: (Чете):

«Ваше Царско Височество!

Прѣдставителитѣ на Българскій Народъ, свикани на втора редовна сессия, честити се считаме, че можемъ да поднесемъ прѣдъ стѣпнитѣ на ВАШЕ Ц. ВИСОЧЕСТВО чувствата на дълбока преданность и любовь, които народа питае къмъ своя любимъ Господарь.

Господарю!

Народното Прѣдставителство съ голѣмо задоволствие изслуша думитѣ на ВАШЕ Ц. ВИСОЧЕСТВО, че благодарение на общия миръ и на задоволението, тишината и реда, които царуватъ въ страната, правото Българско дѣло всекъдневно се консолидира и се надѣваме, че правителството, подъ Вашето мъдро ржководство, ще употреби всичкитѣ си старания, за да постигне и обезпечи за България едно свѣтло и честито бждще.

Ваше Царско Височество,

Отварянето на линията Царибродъ — Вакрелъ преиспълни сърдцата на Българскій Народъ съ справедлива гордость; той показва, че знае да почита своитѣ права и задължение, и че притѣжава нужнитѣ дарби и способности, за да извършва самъ своитѣ работи и да се труди за своето благо и величие. Опитва, който народа придоби чрѣзъ постройката на тая линия, ще му послужи за въ бждще при извършване на подобни прѣдприятия, които ще повдигнатъ общото благосъстояние на страната.

Господарю,

Обиколкитѣ, които ВАШЕ Ц. ВИСОЧЕСТВО направихте, дадохъ възможность на народа да искаже своитѣ чувства на дълбока любовь и прѣданность къмъ особата на Тогосъ, който е посвѣтилъ живота си да служи на отечеството и който държи знамето на Българската независимост и самостоятелность. Народъ всекога ще помни голѣмата жертва която, Вий пренесохте за запазване на неговата свобода и права и винаги ще бжде готовъ да защищава и пази своя любимъ Господарь и водителъ.

Ваше Царско Височество,

Думитѣ на ВАШЕ Ц. ВИСОЧЕСТВО за доброто обучение и развитие на храбрата Българска войска крайно ни зарадвахъ. Жертвитѣ, които народа прави и ще прави за поддържанието на войската сж ясно доказателство за довѣрието и надѣждитѣ, които се възлагатъ на нея и Народното Прѣдставителство е напълно убѣдено, че подъ вѣщото ржководство на ВАШЕ Ц. ВИСОЧЕСТВО България ще има всекога добръ обучена и дисциплинирана войска, способна и готова да отговори на своето прѣдзначение.

Господарю,

Народното Прѣдставителство, проникнато отъ съзнанието за необходимостта и важността на добрата вътрѣшна уредба на

Държавата, съ особна грижа и внимание ще изучи всичкитѣ законопроекти и прѣдложения, които правителството на ВАШЕ Ц. ВИСОЧЕСТВО ще внесе въ Събранието и ще извърши всичко, което му диктуватъ дългътъ и интереситѣ на отечеството.

Да живѣе НЕГОВО ЦАРСКО ВИСОЧЕСТВО Българскій Князь ФЕРДИНАНДЪ I-й.»

(Прочитанието на отговора на тронната рѣчь се посрѣщна съ викове: ура! да живѣе! и съ шумни ржкоплѣскания).

Прѣдсѣд.: Ще се чете сега пасажъ по пасажъ и, ако нѣкой отъ г-да прѣдставителитѣ желае да говори по нѣкой пасажъ, ще му се дава думата.

Докл. Дим Петковъ: (Чете):

«Ваше Ц. Височество,

Прѣдставителитѣ на Българскій Народъ, свикани на втора редовна сессия, честити се считаме, че можемъ да поднесемъ прѣдъ стѣпнитѣ на ВАШЕ Ц. ВИСОЧЕСТВО чувствата на дълбока прѣданность и любовь, които народа питае къмъ своя любимъ Господарь».

Прѣдсѣд.: Желаетъ ли нѣкой да говори върху първия пасажъ отъ проекта за отговоръ на тронното слово? (Никой не иска дума). Понеже никой не иска да говори, ще го туря на гласоподавание. Който отъ г-да прѣдставителитѣ не приема първия пасажъ, както се прочете, да си вдигне ржката. (Никой не вдига.) Значи, приема се.

Ще се прочете втория пасажъ.

Докл. Дим. Петковъ: (Чете:)

«Господарю,

Народното Прѣдставителство съ голѣмо задовлствие изслуша думитѣ на В. Ц. ВИСОЧЕСТВО, че благодарение на общия миръ и на задоволението, тишината и реда, които царуватъ въ страната правото Българско дѣло всекъдневно се консолидира и се надѣваме, че правителството, подъ Вашето мъдро ржководство, ще употреби всичкитѣ си старания, за да се постигне и обезпечи за България едно свѣтло и честито бждще.»

Прѣдсѣд.: Желаетъ ли нѣкой да говори върху втория пасажъ? Г-нъ Д-ръ Пачевъ има думата.

Д-ръ М. Пачевъ: (Отъ трибуната). Г-да прѣдставители! Прѣди да почнѣ да говоря върху втория пасажъ отъ проекта за отговоръ на тронното слово, за неизлишно считамъ да обясня на почитаемото Нар. Събрание, че не земамъ думата, да осждамъ дѣлата на почитаемото Министерство, нито пъкъ да му плетѣ «вѣнци хваления», защото всеки българинъ, който не е заслѣпенъ отъ партизански страсти, който не е заслѣпенъ отъ частни, лични вигоди и интереси, и който не казва, че когато той е на власть, само тогава всичко върви по медъ и масло; само тойзи, казвамъ, може безпристрастно да сѣди и каже, до колко сж вѣрно исказани думитѣ въ тронната рѣчь на НЕГОВО Ц. ВИСОЧЕСТВО, въ втория пасажъ, думи, исказани чрѣзъ устата на нашия любимъ Господарь, думи, казвамъ, които не сж други, освѣнъ на почитаемото Министерство.

Вие, г-да прѣдставители, ще се съгласите съ мене, че другога не може и да бжде, че тия думи не могатъ да бждѣтъ само думи на Господаря, но и на почитаемото Министерство. Тия думи, г-да прѣдставители, за мене съставляватъ една голѣма радость, — голѣма радость, казвамъ, защото самото почитаемо Правителство е дошло до съзнание, че българското право дѣло може само да се уягчи — която дума е турена консолидира — само тогава,

когато въ България съществува общъ миръ и общо задоволствие. Но, г-да прѣдставители, за да могатъ такива нѣща да съществуватъ въ България, изискватъ се едни условия: изискватъ се жертви. Тия жертви, г-да, трѣбва да се направятъ. Трѣбва да оставимъ своя егоизъмъ, трѣбва да се откажемъ отъ всичко онова, което . . . (Гласове: Това е известно). Трѣбва, г-да прѣдставители, всички да зачитаме законитѣ на страната и онѣзи, които иматъ сѣдбинитѣ на България въ рѣцетѣ си, трѣбва да приспособяватъ тия закони равно за всичкитѣ български граждани. Само тогава, г-да прѣдставители, ще може да има въ страната миръ и тишина и всеобщо задоволствие; защото друго яче, съгласете се съ мене, е невъзможно и да бѣде това. Когато единъ български гражданинъ е подчиненъ на произвола на нѣкого, разбира се, той не може да бѣде доволенъ; но ако върху него се упражняватъ законитѣ, ако той направи прѣстѣпление, и ако това прѣстѣпление по уставения редъ отъ законитѣ се прѣслѣдва, тогава, разбира се, всѣки единъ ще каже, — ако сѣдилището се произнесе по законитѣ — сѣдътъ ме осѣди. И нѣма да му е мѣчно.

Но вие разбирате, г-да прѣдставители, че общо задоволствие може да има само тогава, когато законитѣ на страната се приспособяватъ равно за всичкитѣ български граждани. Ако азъ съмъ ималъ злощастнето, да принадлежжъ къмъ друга политическа партия, азъ съ дълбоко убѣждение мисля, че спасението на България не е по тоя пѣтъ, който Правителството държи. За думитѣ ми, които исказвамъ за това правителство, нѣма да ме осѣдите, до когато не докажете, че това, което мисля, не е вѣрно. Но щомъ моитѣ мисли сѣ такива и убѣдението ми таково, тогава, ако направя спрѣмо държавата прѣстѣпление, не да ме земжтъ като прѣстѣпникъ и да ме хвърлятъ въ тъмницата и да не помислятъ за мене, но, казвамъ, трѣба по установения редъ и закони да ме осѣдятъ и като мя осѣдятъ, може и да ме объсятъ. (Шумъ).

Г-да прѣдставители! Отъ този втори пасажъ на нашия Господарь, азъ съмъ дошълъ до убеждение, щото трѣбва да помолимъ всички нашето почитаемо Правителство, ако иска, то, както е казано въ тоя пасажъ, да се консолидира правото българско дѣло, законитѣ на страната да са почитжтъ, уважавжтъ и приспособявжтъ, за всичкитѣ равно.

Когато дойде да се разисква втория пасажъ . . . (Гласове: Втория пасажъ сега се разисква). Т. е. третия пасажъ искахъ да кажа. Тогава азъ ще имамъ случай да земж думата и да кажа, какво мисля за бѣдѣщето на България. (Гласове: Нѣма нужда).

Доклад. Дим. Петковъ: Г-нъ Д-ръ Цачевъ не каза нищо по прѣдмѣта, тъй щото азъ мисля, нѣма нужда и да му се отговаря.

Хр. Векиловъ: Отказвамъ се да говоря, защото не можахъ да разберж добрѣ, какво искаше да каже г-нъ Д-ръ Цачевъ.

Ив. Стойновъ: Г-да прѣдставители! Г-нъ Д-ръ Цачевъ дойде да говори по втория пасажъ на отговора на тронното слово. Обаче съ съжаление констатирамъ, че той дойде само да искаже своитѣ лични дертове, и което е чувалъ отъ своитѣ събратия, но нищо особено по пасажа не каза. И вие, като сме еднжжъ рѣшмили, да се разисква отговора пасажъ по пасажъ, заради това бихъ помолилъ г-на докладчика да продѣлава нататкъ и да пристѣпимъ къмъ разискване третия пасажъ. (Гласове: Прието).

Прѣдсѣд.: Желаетъ ли нѣкой да говори върху втория пасажъ? (Никой не иска дума). Бойто отъ г-да прѣдставителитѣ не приема втория пасажъ, както се прочете, да си вдигне рѣката.

(Никой не вдига). Значи, втория пасажъ се приема, както се прочете. Доклад. Д. Петковъ: (Чете).

«Ваше Царско Височество,

Отварянето на линията Царибродъ — Вакарелъ прѣиспълни сърдцата на българския народъ съ справедлива гордость; той показа, че знае да почита своитѣ права и задължения, и че притѣжава нужнитѣ дарби и способности, за да извършва самъ своитѣ работи и да се труди за своето благо и величие. Опити, който народа придоби чрѣзъ постройката на тая линия, ще му послужи и за въ бѣдѣще при извършване на подобни прѣдприятия, които ще повдигнатъ общото благосъстояние на страната».

Прѣдсѣд.: Желаетъ ли нѣкой да говори по третия пасажъ? Г-нъ Д-ръ Цачевъ има думата.

Д-ръ Цачевъ: Г-да Прѣдставители! (Гласове: На трибуната!) Добрѣ. (Огива на трибуната). Г-да Прѣдставители! Третия пасажъ, съ когото почитаемата комиссия отговаря на тронната рѣчь на НЕГОВО Ц. ВИСОЧЕСТВО, го намирамъ нецѣленъ и неточенъ. Въ този пасажъ НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО казва, че Българския народъ е придобилъ симпатитѣ на цѣлъ образованъ свѣтъ чрѣзъ отварянето на линията Царибродъ-Вакарелъ, която е построилъ народътъ съ свои срѣдства. Същеврѣменно можете да прочетете и ще видите, че НЕГОВО ВИСОЧ. ГОСПОДАРЪТЪ казва, че кредитътъ на българския народъ се е повдигналъ чрѣзъ това дѣло. Г-да Прѣдставители! За неизлишно считамъ, да направя паралелъ, между тронната рѣчь на IV-то Об. Нар. Събрание, 4-а извъредна сессия, въ която сессия за първи пѣтъ прѣдставителитѣ на тъй неестественно раздѣлената България на двѣ българии: южна и сѣверна, имаха честта да се събержтъ тукъ и да разискватъ заедно. Тогавашия нашъ Господарь е помѣналъ относително до симпатитѣ на европейския образованъ свѣтъ съ сжщитѣ думи въ тронната рѣчь. Това е било за тогавашия време твърдѣ естествено, защото Господарьтъ не е могълъ и да каже повече отъ това, което е казалъ. Тогава Той го е казалъ по случай войната, по случай на тѣзъ злощастна война, която имахме съ нашитѣ братия, които тъй несправедливо ни я обявиха. И тогава, когато той въсхваляваше нашата храбра войска за нанесената побѣда, каза, че чрѣзъ тѣзи побѣда българския народъ придобилъ симпатията на цѣлий образованъ свѣтъ. Тогавашиятъ прѣдставители, подъ прѣдсѣдателството на сегашний уважаемъ министър-президентъ г-на Стамболова, който е прѣдсѣдателствувалъ въ това събрание, сж казали на Господаря въ отговора на тронната рѣчь слѣдующето нѣщо, че българския народъ всѣкога високо цѣни симпатитѣ на образованъ свѣтъ и за своето бѣдѣще той възлага своитѣ надѣжди върху челолюбие и правдолюбие на великитѣ сили и исклучително на онѣзи държава, която е освободила България и която е направила най-голѣми жертви за облагодѣтелствуванието на българския народъ.

Азъ мисля, г-да, когато въ такива критически врѣмена, когато министерството не може да искаже своята външна политическа програма, азъ мисля, длъжностъ е на прѣдставителитѣ, да се притекжтъ на помощъ и да даджтъ инициатива, за да може да излѣзе правителството по-лесно отъ безисходното положение, въ което се намира държавата ни отъ двѣ години насамъ. Заради това, г-да прѣдставители, азъ прѣдлагамъ на почитаемото Нар. Събрание, въ отговоръ на тѣзи фраза, която е казалъ Господарьтъ,

който, както ви казахъ, вѣрвамъ, че отъ сърдце и душа желае, да има българский народъ симпатитѣ на цѣлий образованъ свѣтъ, същевременно да бѣде подъ сѣнката и покровителството на великитѣ сили, даже и на оная сила, която ни е освободила и дала политически животъ, — сила която днесъ дава възможность, както на менъ Д-ръ Цачевъ — да може да говори отъ тазъ трибуна, когато прѣди 10 год. не съмъ могълъ да говоря.

Въ заключение, моля почитаемитѣ мои събратия депутати, да благоволятъ и приемжтъ слѣдующето прѣдложение. Да се каже:

«Ваше Царско Височество!

Българский народъ съ неописана душевна радостъ поерѣща симпатитѣ на образования свѣтъ и за постижението на своя идеалъ, той възлага своитѣ надѣжди на великодушнето, челолюбие и правдолюбие на Великитѣ Сили, а особенно на Неговата Освободителка Велика Руссия, която е направила най-голямѣ жертви за облагодѣтелствуванието му.»

Това е моето прѣдложение и прѣдлагамъ на народнитѣ прѣдставители да го приемжтъ.

Прѣдсѣд.: Докладчикъ Петковъ има думата.

Докл. Дим. Петковъ: Азъ мисля, че прѣдложението на г-на Д-ра Цачева съвършено си нѣма мѣстото въ нашия отвѣтенъ адресъ. Ние отговаряме, г-да прѣдставители, на третия пасажъ на тронното слово, дѣто НЕГОВО ЦАРСКО ВИСОЧЕСТВО говори, че откриванието на линията Царибродъ — Вакарелъ съ български срѣдства и отъ Българе е дало възможность на вънкашния свѣтъ, да се запознае по-отблизо съ българский народъ и да оцѣни подобрѣ неговия миролюбивъ характеръ и неговитѣ добри качества. Г-нь Д-ръ Цачевъ дохожда и ни подлага единъ въпросъ, който наистина, ако го бѣше прѣдложилъ тогазъ, когато, както той казва, врѣмената били по-добри, т. е. въ 1886 год., азъ нѣмаше да му възразя нищо върху това; но да дохожда г-нь Цачевъ сега, да ни прѣдлага, да вмѣнемъ такова прѣдложение, или да приемемъ такъвъ единъ пасажъ, който — съ ваше позволение ще кажъ — ще бѣде оскърбление за българското чувство, това не разбирамъ.

Струва ми се, г-да, че ние сме съврѣмници, живѣемъ въ България и знаемъ всичкитѣ събития отъ двѣ години насамъ. Моля ви се, г-да, слѣдъ всичкитѣ тия злини, слѣдъ всичкитѣ бъркотии и разбойначества, които станаха въ България, да покажемъ такова дѣтинство и да дойдемъ да се унизимъ въ отвѣтния адресъ, това не го приемамъ азъ. И азъ вѣрвамъ, че народното прѣдставителство нѣма никога да направи такова безчестие, нѣма да забрави всичкитѣ тия злини и да иде, да искаже благодарность тамъ, гдѣто не му е мѣстото. Може би ще дойде нѣкога врѣме, да исказваме подобни благодарности, но сега никакъ не му е мѣстото и моля народното прѣдставителство, да се приеме пасажътъ тѣй, както се прочете тукъ. (Гласове: Да се гласува пасажътъ!)

Ив. Стойновъ: Г-да прѣдставители! Азъ поддържамъ мнѣнието на г-на докладчика на комиссията, тѣй като г-нь Д-ръ Цачевъ се яви на трибуната и захвана да ни казва нѣкакви си благодарности да изявяваме на европейската дипломация и да изявимъ въ сѣщото врѣме благодарность и на освободителката. (Шумъ). Това, казвамъ, нѣма си мѣстото на слѣдующето основание. Ние като отговаряме на 3-й пасажъ на тронното слово, дохождамъ да разбержъ, че отговаряме само на пасажа, а не туй, което г-нь Ца-

чевъ иска да каже. Като не искамъ да продължавамъ по-нататѣкъ, поддържамъ мнѣнието на г-на докладчика.

Прѣдсѣд.: Желаетъ ли Събранието да се говори още по третий пасажъ? (Гласове: Не желае.) Въпроса е исчерпанъ. Ще се гласува третий пасажъ отъ отговора на тронното слово. Който го не приема, както се прочете, да си вдигне ржката. (Само единъ вдига.) Приема се.

Докл. Дим. Петковъ: (Чете.)

«Господарю,

Обиколкитѣ, които ВАШЕ Ц. ВИСОЧЕСТВО направи, дадохъ възможность на народа, да искаже своитѣ чувства на дълбока любовь и прѣданность къмъ особата на Тогосъ, който е посвѣтилъ живота си да служи на отечеството и който държи знамето на българската независимостъ и самостоятелность. Народа всекога ще помни голѣмата жертва, която Вий пренесохте за запазванието на неговата свобода и права и винаги ще бѣде готовъ да защищава и пази своя любимъ господарь и водителъ».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува четвъртий пасажъ. Който не го приема да си вдигне ржката. (Никой не вдига.) Приема се.

Докл. Дим. Петковъ: (Чете.)

«Ваше Ц. Височество,

Думитѣ на ВАШЕ Ц. ВИСОЧЕСТВО за доброто обучение и развитие на храбрата българска войска крайно ни зарадваха. Жертвитѣ, които народа прави и ще прави за поддържанието на войската, сж ясно доказателство за довѣрието и надѣждитѣ, които се възлагатъ на нея и народното прѣдставителство е напълно убѣдено, че подъ вѣщото ржководство на В. Ц. ВИСОЧЕСТВО, България ще има всекога добрѣ обучена и дисциплинирана войска, способна и готова да отговори на своето прѣдназначение».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува петий пасажъ, ако нѣма нѣкой да говори върху него. Който не го приема, както се прочете, да си вдигне ржката. (Никой не вдига.) Значи, приема се.

Докл. Д. Петковъ: (Чете.)

«Господарю,

Народното прѣдставителство, проникнато отъ съзнанието за необходимостта и важността на добрата вътрѣшна уредба на държавата, съ особена грижа и внимание ще изучи всичкитѣ законо-проекти и прѣдложения, които правителството на НЕГОВО Ц. ВИСОЧЕСТВО ще внесе въ Събранието и ще извърши всичко, което му диктуватъ дългътъ и интереситѣ на отечеството.

Да живѣе НЕГОВО ЦАРСКО ВИСОЧЕСТВО Българския Князь ФЕРДИНАНДЪ I-ий».

(Прочитанието на тоя пасажъ се поерѣщна отъ г-да прѣдставителитѣ съ шумни ржкоплѣскания и викове: ура!)

Прѣдсѣд.: Ще се гласува шестий пасажъ. Който не го приема, както се прочете, да си вдигне ржката; (Никой не вдига.) И тѣй и шестий пасажъ се прие.

Докл. Д. Петковъ: Сега ще прочетжъ изъ цѣло отговора на тронното слово (Чете текста).

Прѣдсѣд.: Който не приема прочетения сега изъ цѣло отговоръ на тронното слово, да си вдигне ржката. (Никой не вдига.) Значи, приема се.

Дневний редъ е исчерпанъ.

За утрѣ, споредъ вжтр. правилникъ, на дневенъ редъ трѣбва да имаме докладване прошения. Бюрото отъ своя страна прѣдлага, като първъ въпросъ на дневний редъ да бѣде: подписване отъ г-да прѣдставителитѣ отговорътъ на тронната рѣчь.

Иовчо Теневъ: Азъ и по-напрѣдъ казахъ, да се тури на дневенъ редъ изоставения отъ миналата сессия законо-проектъ отъ почитаемото Министерство на Правосъдието, за видоизмѣнение законътъ за настояничеството, който е отъ капитална важность. . . . (Не се чуе). Трѣбва да се тури на дневенъ редъ.

Д. Петковъ: Азъ мисля, че трѣбва да се тури на дневенъ редъ подписване отговорътъ на тронната рѣчь и слѣдъ това да слѣдва: избиране депутация, която да поднесе отговора на НЕГОВО Ц. ВИСОЧЕСТВО. (Гласове: Върно).

М-ръ Стоиловъ: На г-на Ново-Загорский прѣдставитель ще отговори, че законо-проекта за настояничеството е вече готовъ, и щомъ бѣде напечатанъ, ще се внесе.

Хр. Векиловъ: Да се тури на дневенъ редъ за утрѣ и докладъ отъ прошетарната коммисия, ако има вѣщо приготвено.

Прѣдсѣд.: И тѣй на дневенъ редъ ще имаме: 1) подписване отговорътъ на тронното слово; 2) изборъ на депутация да го поднесе на НЕГОВО Ц. ВИСОЧЕСТВО и 3) докладъ отъ прошетарната коммисия, ако има такъвъ.

Прѣдсѣдатель: **Д. Тончевъ.**

Секретари: { **Зах. Градинаровъ.**
Ив. Златаревъ.
Д-ръ Стефановъ.
Геор. Пѣневъ.
Антонъ Байчовъ.
Ив. Халачовъ.

Ив. Цвѣтковъ: Г-да прѣдставители! Отъ миналата год. сж останали неразгледани внесенитѣ отъ Министерството на Финанситѣ внижа по опрощавание разни недобори. Заради това азъ прѣдлагамъ, да се тури на дневний редъ: избиране бюджетарна коммисия, която, като не сж още внесени разнитѣ бюджето-проекти, може да се занимае съ тѣзи опрощавания на разни недобори.

Ник. Шивачовъ: Мене ми се чини, че миналата сессия имаше финансова коммисия, която бѣ изучила нѣкои въпроси. Гдѣто ще се избира нова, по-добрѣ е старата финансова коммисия да изучи тѣзи въпроси. Азъ зная. . . . (Гласове: Утрѣ ще се разисква това).

Прѣдсѣд.: Като дойде да се разисква въпросътъ на дневний редъ, тогава ще се рѣши за това.

Има ли другъ нѣкой да прѣдлага нѣщо? (Нѣма)

И тѣй, г-да, на дневний редъ за утрѣ ще имаме:

- 1) подписване отговора на тронната рѣчь,
- 2) Изборъ на депутация,
- 3) докладъ отъ прошетарната коммисия, ако има готовъ, и
- 4) избиране коммисия за изучавание нѣкои книжа по опрощавание нѣкои недобори.

Засѣданието се закрива.

(Закрито въ 3 часа и 5 мин.)

Подпрѣдсѣдатели: { **З. Стояновъ.**
П. Славковъ.

Секретари: { **Иор. Симеоновъ.**
Д-ръ Сарж-Ивановъ.
Христю Лѣкарски.
Ат. Гр. Каракашовъ.
Дим. Петковъ.
Д-ръ Стояновичъ.

Стенографъ: **Д. Иовевъ.**